

РЕЦЕНЗІЯ

на рукопис дисертації Вербицької Юлії Михайлівни
"ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО
ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ОСОБИСТОСТІ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ
ЗАСОБОМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ",
на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю
053 Психологія

Актуальність дисертаційного дослідження Ю.М. Вербицької визначається тим, що на даний час Україна знаходиться серед країн із помірним рівнем знання англійської мови, про що свідчать результати рейтингу EF English Proficiency Index. Разом з тим вільне володіння англійською мовою є запорукою конкурентоспроможності фахівця у сучасному світі, саме тому виникає необхідність удосконалення викладання англійської мови у вищих навчальних закладах. Особливо це актуально для студентів так званих «немовних» спеціальностей, для яких вивчення мови подекуди є другорядним у порівнянні із профільними предметами.

Крім того, ставлення до англійської мови пов'язане з її специфікою як навчальної дисципліни. Адже по суті, на відміну від інших навчальних дисциплін вона не має свого предмету, тобто не дає студенту нових знань про оточуючий світ. Основним об'єктом навчання у випадку викладання іноземної мови є безпосередньо мовна діяльність, що робить вивчення мови безмежним та навіть безкінечним процесом. Усе це може призводити до послаблення мотивації та відповідно до зниження якості мовної підготовки студентів.

Варто також зазначити, що саме за допомогою відео-, графічних, текстових і музичних засобів здійснюється значний вплив на суб'єктів пізнання, що максимально полегшує процес навчання й підвищує його ефективність і результативність: гіперсередовище дозволяє розширити можливості інформаційного впливу на користувача і залучає тих, хто навчається, безпосередньо до процесу навчання. Залучаючись до пізнавального процесу, де використовується мультимедійна технологія,

студент стає активним суб'єктом навчального спілкування, що сприяє розвитку його самостійності та творчості

У рецензованій роботі коректно сформульовано мету, об'єкт, предмет, завдання дослідження, що забезпечило проведення його на якісному науковому рівні. Ґрунтовна теоретико-методологічна основа та адекватне використання методів дослідження сприяли успішному вирішенню автором поставлених завдань.

Найбільш істотними науково-теоретичними результатами дослідження є те, що збагачено теоретико-методологічну базу проблеми мотивації особистості до вивчення іноземної мови в цифровому освітньому контексті, зокрема в аспекті інтеграції когнітивного, емоційного, соціального, поведінкового та освітньо-методологічного чинників; розширено вчення про роль освітньо-методологічної готовності студентів до мультимедійного навчання як самостійного чинника мотиваційного зростання.

Здобутком дисертантки виступає також обґрунтування психологічних чинників, що визначають варіативність мотиваційного профілю студентів нефілологічних спеціальностей в умовах мультимедійного навчання іноземної мови.

Практичний доробок авторки полягає у розробці, науковому обґрунтуванні та успішній апробації програми формування мотивації до вивчення іноземної мови студентської молоді засобами мультимедійних технологій (*Language XP*). Програма ґрунтується на інтеграції когнітивного, емоційного, соціального, поведінкового та освітньо-методологічного доменів мотивації, і дозволяє цілісно впливати на мотиваційний профіль студентів юнацького віку.

Матеріали дослідження можуть бути використані викладачами закладів вищої освіти, практичними психологами, фахівцями з освітніх технологій та розробниками навчальних платформ. Програма *Language XP* включає інноваційні мультимедійні компоненти, індивідуалізовані траєкторії

навчання, психологічну підтримку та інструменти моніторингу мотиваційної динаміки.

Результати дослідження стали підґрунтям для формулювання практичних рекомендацій щодо стимулювання внутрішньої мотивації в освітньому середовищі, підвищення технологічної готовності та зменшення навчальної тривожності. Програма *Language XP* може бути масштабована та інтегрована в типові курси з іноземної мови у ЗВО нефілологічного профілю.

На основі проведеного дослідження автором сформульовано ряд наукових висновків, що відображають його логіку та характер реалізованості поставлених завдань.

Ключові положення дисертаційної роботи у повному обсязі викладено в достатній кількості наукових публікацій Ю.М. Вербицької. Теоретичні та практичні положення дисертації доповідалися й отримали схвалення на міжнародних, всеукраїнських і регіональних наукових конференціях.

Даючи рецензованій дисертації загалом позитивну оцінку, звернемо увагу авторки на окремі зауваження та побажання:

1. Існує деяка нечіткість у визначенні чинників та структурних компонентів мотивації до вивчення іноземної мови у студентів. Плутанини додає застосування авторкою терміну «домен» для як дефініція структурного компоненту. Бажано замінити термін «домен» на більш релевантний для психологічних досліджень.
2. Графічне зображення авторської структурно-функціональної моделі формування мотивації до вивчення іноземної мови у студентів юнацького віку засобами мультимедійних технологій дещо перевантажене. Було б добре його зобразити більш лаконічно, зберігши при цьому логіку і сутнісний зміст.
3. Потребують доопрацювання загальні висновки до роботи. Їх бажано скоротити, виокремивши найбільш суттєві здобутки наукового дослідження. У висновках також варто вказати можливі подальші перспективи наукової розробки окресленої проблематики.

4. Робота не позбавлена стилістичних огріхів та незначних помилок технічного оформлення.

Висловлені зауваження не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи.

Таким чином, дисертація Ю.М. Вербицької являє собою завершене самостійне дослідження, результати якого мають теоретичне й практичне значення; відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів та може бути рекомендованим до захисту у одноразовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія.

Рецензент:

доктор педагогічних наук,
професор кафедри практичної психології
УДУ імені Михайла Драгоманова

